

**Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce
Posudek - Závěrečná práce - CŽV**

Student: Bc. Petra BEDNAŘÍKOVÁ

Obor: ČJ - ZSV

**Název práce v českém jazyce: Pojetí vztahů mezi mužem a ženou
v mravněvýchovném prozaickém
cyklu Šimona Lomnického z Budče**

**Název práce v anglickém jazyce: Conception of the relationship between man
and woman in the morally formative prosaic
cycle written by Šimon Lomnický from Budeč**

Vedoucí práce: PhDr. Miloš Sládek, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Tomáš Havelka, Ph.D.

Tzv. mravněvýchovná próza Šimona Lomnického z Budče patří k velmi nosným a zajímavým literárním tématům, přitom však poměrně málo zpracovaným. Rozsáhlost díla Lomnického nabízí celou řadu možností zkoumání, přičemž jedna z nich je bezpochyby téma genderových vazeb mezi mužem a ženou, tedy téma, které si za cíl vytkla Petra Bednaříková. Bohužel práce zůstala daleko za možnostmi. Práci tedy považuji z mnoha ohledů za problematickou.

Nejvážnější výtka směřuje k práci s prameny. Považuji za naprosto zásadní nedostatek, že studentka podle uvedené literatury neměla v ruce jediný starý tisk a pracovala jen s edicí obsahující dvě Lomnického díla. Bylo by to problematické i v případě, že by uváděla jako hlavní téma práce pojetí vztahů mezi mužem a ženou v Lomnického Kupidově střele (ale i tam bych předpokládal, že si starý tisk přinejmenším prohlédne a posoudí kromě jiných otázek i kodikologické záležitosti; ale spíš bych očekával, že alespoň sondami zkontroluje kvalitu a tedy věrohodnost užívané edice!); pokud ale uvádí v titulu, že se bude věnovat tomuto tématu „v mravněvýchovném prozaickém cyklu“, je to lapsus přímo fatální. Jinak řečeno: čtenář očekává průzkum tématu v minimálně devíti knihách z přelomu 16. a 17. století, ve skutečnosti je to pokus o postižení tématu v jediné novodobé edici Kupidovy střely.

Bohužel práce ani v tomto ohledu nepokročila nikam daleko. Drtivá většina soudů nepochází z pera autorky, ale je přebírána ze sekundárních zdrojů: citace se liší podle toho, jaká témata kdo zpracoval. Velká část je přebírána z monografie Petra Voita, kapitoly o incestu a pomstě ze studie Alexandra Sticha (Kupido, *incest a pomsta*), další soudy ze studií Jakuba Krče a Emila Pražáka. Skoro se zdá, že kompozice práce probíhala obráceně: byla vystavěna podle toho, co kdo o Kupidově střele napsal... A i v tomhle ohledu neukazuje autorka mnoho samostatného myšlení, práce je vlastně sestavena z delších či kratších citátů: některé stránky obsahují jen autorčiny uvozovací věty, zbytek je citován. Na řadě míst nejsou citace ani doloženy: tak na str. 56 autorka píše: „Tento projev samostatnosti zcela chybí Knížce o sedmi hrozných ďábelských řetězcích a pouze směle probleskuje v Postním zvyku a Kupidově střele.“ Formulace „probleskuje“ neodpovídá stylu autorky, mohu-li soudit. Pasáž ve skutečnosti pochází z monografie Petra Voita (Šimon Lomnický z Budče a exempla v kontextu jeho mravněvýchovné prózy, s. 22), který má: „I to je jistý projev samostatnosti, který v KnŘet zcela chybí a mezi mravněvýchovným textem PostZv a KupStř jen nesměle probleskuje.“ Na ukázce je vidět, jak studentka přebírá jen drobně změněné formulace, v tomto případě dokonce nesprávně.

Kapitola 4. 2, Exempla z pohledu Kupidovy střely, je nedostatečná: pokud autorka na řadě míst poukazuje na obrovský význam exemplů pro konstituci i kompozici Kupidovy střely, je neomluvitelné, že celá kapitola zabírá 10 řádků (!?). Očekával bych něco koncepčního: tematické rozřídění, srovnání s prameny, porovnání se soupisy (Aarne- Thompson, Klapper, Tubach, Uther aj.), zvláště pokud tak záslužnou práci udělal svým soupisem Petr Voit: ten by v tomto případě mohl sloužit jako vynikající metodologická pomůcka. Zpracovat tímto způsobem 63 exemplů by neměl být velký problém. Formulace „dominují exempla světská (42) nad náboženskými (21)“ měla být jen úvodní poznámkou, zde měl být začátek pojednání, ve skutečnosti jí kap. končí.

Podobně kapitola 5, Dobové pojetí sexuality, zabírá pouze jednu a čtvrt stránky a je založena na čtyřech citacích ze dvou (!) stránek knihy R. von Dülmena, Kultura a každodenní život...

Autorka v závěru několikrát připomíná Lomnického humor, ale tomuto tématu se přitom nikde nevěnuje... Práce postrádá přesahy: je uzavřena jen do Lomnického textů, a to ještě stigmatizovaně na základě přebíraných soudů. Jistě by prospěla řada knih, která by dala práci potřebný přesah: jak starší (např. Č. Zíbrt, Z. Winter), tak novější (P. Burke, M. Foucault, L. Storchová, J. Ratajová, D. Kelnerová aj.). Práci schází i snaha hledat ty přesahové vazby, zejména k dobové kriminální praxi (jinak by autorka nemohla být překvapena Lomnického přísností – ta odpovídala dobové justici). Jako dobrá pomůcka by se jevily například práce Jindřicha Francka, zejména *Zločin a sex v českých dějinách: manželské spory a sexuální kriminalita v raném novověku*. Praha, 2000, kde by našla pasáže o bigamii (s. 92), cizoložství (s. 97), smilstvu (s. 104), znásilnění (s. 110), incestu (s. 114) i sodomii (s. 115) aj., každou s popisem skutku a příklady trestů. Práce je tedy v mnoha ohledech nedostatečná, poměrně dobře je sestavena snad jen bibliografická kapitola, vážím si zejména toho, že autorka měla v ruce nevydanou disertaci Emila Pražáka. Dílo Šimona Lomnického je zajímavé a nosné a je škoda, že autorka takové téma nedokázala uchopit pevněji a velkoryseji.

V Praze dne .....

.....

Podpis